

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2186/2020
10.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Бранковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде – Управа за извршење кривичних санкција, КПЗ за малолетнике ..., коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 960/19 од 11.05.2020. године, у седници од 10.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 960/19 од 11.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 938/18 (2016) од 02.10.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужена је обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету на име претрпљених душевних болова због повреде достојанства, части, угледа и претрпљеног страха у износу од 150.000,00 динара и на име умањења животне активности 100.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев преко износа досуђених ставом првим изреке. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.050,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 960/19 од 11.05.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да му тужена накнади нематеријалну штету у износу од 150.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због повреде достојанства, части, угледа и претрпљеног страха и 100.000,00 динара на име умањења животне активности, са припадајућом законском затезном каматом, као и захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.050,00 динара са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара са

законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности

Према утврђеном чињеничном стању, решењем тужене од 26.06.2006. године тужилац је распоређен са радног места надзорник обезбеђења на радно место на пословима обезбеђења у одељењу појачаног надзора, на коме је задржао стечену плату, али без припадајућег додатка за руковођење. Решењем тужене од 14.02.2007. године тужилац је распоређен на радно место обезбеђења осуђених. Решењем тужене од 30.05.2016. године тужилац је распоређен на радно место помоћника вође смене у служби за обезбеђење са звањем млађен надзорника, с тим што је констатовано да ће решење о плати бити донето накнадно по коначности решења о распоређивању. У првостепеном поступку је детаљно утврђен хронолошки ток вођења бројних дисциплинских и прекршајних поступака против тужиоца, подношење кривичне пријаве, да је тужилац пред жалбеном комисијом Владе РС и Управним судом успео са жалбама, и да тужена није поступала по тим одлукама. Тужилац је започео психијатријско лечење 2010. године, а из његовог исказа је утврђено да је тешко поднео премештај са радног места надзорника службе обезбеђења на радна места која су захтевала нижи степен стручне спреме, као и да је тешко поднео поступке које је покренуо против решења о премештају у оквиру интерне и судске заштите, као и дисциплинске и кривичне поступке који су вођени против њега, што је тужилац сматрао прогоном и шиканирањем. Навео је да је због покретања и вођења дисциплинских и кривичних поступака имао сталне контроле и праћења, и почео да осећа страх, након чега је упућен код психијатра иако до тада није имао никаквих психичких проблема. Иако према налазу лекара није смео да носи оружје, да ради ноћу и са осуђеницима, и имао је страх од затвореног простора, смрти, као и оружја, био је распоређиван да ради са осуђеницима и настављено је са његовим праћењем и контролама. Према исказу лекара коме се тужилац обратио 2010. године услед стресних ситуација које је доживео на послу, тужилац се жалио на низ физичких и психичких тегоба, што је резултирало појавом страха па је био задржан и на болничком лечењу. Тужилац према исказу овог сведока није смео да излази на улицу и имао је дужи период боловања, а пре обраћања лекару на послу се осетио угроженим и да трпи шиканирање, што је довело до акутног стресног стања и страха од повратка на посао. Одласком у пензију, дошло је до знатног побољшања тужиочевог здравственог стања. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра, тужиочева личност је склона декомпензацији у стресним ситуацијама које доводе до исцрпљивања његових механизма одбране. Нетолеранција као црта његове личности, као и анксиозност и параноидност доводе до ниског прага адаптације на стрес. Код тужиоца је установљен анксиозно депресивни поремећај са потребом редовног узимања прописане терапије, а због дугог трајања поремећаји су постали хронични. Вештак је оценио да је тужилац у

периоду од 04.10.2010. године до 21.05.2016. године трпео душевне болове ниског интензитета, у периодима болничког лечења високог интензитета, а у периоду од две недеље по завршетку болничког лечења средњег интензитета. Услед непријатних дешавања која су код тужиоца изазвала осећај немоћи, безнађа и угрожености, трпео је страх високог интензитета приликом стресних догађаја, промена радног места и дисциплинских поступака, у трајању од око 12 сати, страх средњег интензитета у периоду од 7 дана и страх ниског интензитета у трајању од 2 недеље. Према налазу овог вештака, у периоду од 2006. године до 2010. године, када је тужиоцу отворено боловање, тегобе тужиоца нису биле таквог интензитета да ремете његов свакодневни живот. Током периода лечења, код тужиоца је постојало умањење животне активности од 5%, а током болничког лечења то умањење је износило 10%. Депресивни поремећај довео је до нарушавања породичних односа, тужилац је био пасиван и незаинтересован за било какве активности и избегавао је социјалне контакте.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена у усвајајућем, а потврђена у одбијајућем делу изреке.

Радње тужене којима је тужилац сматрао да му је нанета нематеријална штета због претрпљених душевних болова услед повреде достојанства, части, угледа, претрпљеног страха и умањења животне активности састоје се у доношењу решења о распоређивању тужиоца на друга радна места, са руководећег места надзорника обезбеђења, у покретању дисциплинског и кривичног поступка због повреда радне дужности, као и у неизвршавању правноснажних и коначних одлука Жалбене комисије Владе РС и Управног суда у поступцима који су били покренути на иницијативу тужиоца. Међутим, послодавац има право да врши распоређивање запослених у складу са потребама организације и процеса рада, као и да покреће дисциплинске и кривичне поступке ради утврђивања повреда радних дужности или кривичних дела извршених на раду или у вези са радом. Законитост ових одлука тужене цењена је у поступцима које је тужилац иницирао пред судом и жалбеном комисијом Владе РС и у тим поступцима тужилац је успео, па је правилан закључак другостепеног суда да је на тај начин он професионално и социјално рехабилитован, како у погледу незаконитог премештања на друге послове, тако и у погледу дисциплинске и кривичне одговорности. Тужилац током поступка није доказао да су поступци послодавца били усмерени на његов прогон и шиканирање, односно да су имали за циљ повреду његове части, угледа и достојанства, и намерно изазивање страха код тужиоца. Правилан је такође закључак другостепеног суда да само доношење решења о распоређивању и покретање дисциплинског и кривичног поступка против тужиоца, нису сами по себи довољни да проузрокују повреду части, угледа и достојанства тужиоца. Из налаза и мишљења вештака и медицинске документације произлази да је тужилац хиперсензитивна личност са ниским степеном адаптације на стресне ситуације, те да је догађаје на послу тужилац доживео као прогон и шиканирање, али је до 2010. године, када се први пут јавио лекару, имао адекватну одбрамбену реакцију. Након тога, психичке реакције тужиоца које су довеле до настанка депресивног поремећаја тужена није могла да контролише, предвиди нити да избегне, јер вршење легитимних овлашћења органа тужене и доношење одговарајућих аката није имало за циљ шиканирање тужиоца, упркос његовом субјективном доживљају тих поступања и аката као шиканирајућих. С обзиром да фактори који су узроковали штету морају бити адекватни почетном узроку, и код утврђења да су субјективне карактеристике

личности тужиоца учествовале у настанку депресивног поремећаја, то је правилан закључак другостепеног суда да узрок штете који је у личности оштећеног прекида узрочно-последичну везу. С обзиром на наведено, тужена није у обавези да тужиоцу накнади нематеријалну штету у смислу члана 164. Закона о раду и чл. 154. став 1. и 200. Закона о облигационим односима.

Ревизијом тужиоца неосновано се указује на погрешну примену материјалног права и наводи да постоји узрочност између аката тужене и настанка нематеријалне штете на страни тужиоца, те да тужилац не би психички оболео да није претрпео тортуру на радном месту. Међутим, тужилац није доказао да су распоређивање и поступци који су вођени против њега били мотивисани шиканозним разлозима и да се радило о тортури, а тужилац је рехабилитован успехом у спровима које је водио против аката тужене који су били незаконити. Нису од значаја наводи ревизије којима се указује на правноснажну пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1545/2017 од 13.07.2017. године, као примеру другачије судске праксе, и наводи потреба новог тумачења права и уједначавања судксе праксе, јер је ревизија у овој парници дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па нема законских услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић